

Література:

1. Бюджетний кодекс України № 2456-VI від 08.07.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Зміни до бюджетного та податкового законодавства щодо бюджетної децентралізації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.oda.gov.ua/docs/2014/decenralizacia/2.ppt
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Головного управління ДФС в Івано-Франківській області
5. Офіційний сайт Івано-Франківської обласної державної адміністрації

Марія-Оксана Гузюнь

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Сидорович О.Ю.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ДЕЛІКТНІЙ ПОВЕДІНЦІ У МИТНІЙ СФЕРІ

Сьогодні одним із основних завдань зовнішньоекономічної політики є всебічний розвиток зовнішньої торгівлі, зміцнення економічних зв'язків з іншими країнами, захист вітчизняного товаровиробника, впорядкування системи справляння митних платежів. Однією з основних загроз цьому є поширення проявів деліктної поведінки у митній сфері. Наявність чорних та сірих схем імпорту завдає значні збитки державі у вигляді ненадходжень належних сум від податків і зборів під час здійснення зовнішньоторговельних операцій. Проблема контрабанди в Україні набула значної актуальності й подолання цього негативного явища є одним із першочергових завдань держави у справі захисту економічних інтересів та безпеки держави.

Профілактика митних правопорушень в цілому і митних злочинів зокрема є на сьогодні питанням надзвичайно важливим. Одним із шляхів як загальносоціальної, так і спеціальної превенції цієї категорії правопорушень вбачається у законодавчому вдосконаленні норм кримінального і митного законодавства. Саме на це звернуто наразі особливу увагу і голови держави, і законодавця. Доказ цьому - підписання нещодавно Президентом України двох найважливіших законодавчих актів кількох останніх десятиріч: 15.11.11 - Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності» [1] та 19.04.12 - нової редакції МКУ [2]. Поза усяким сумнівом, головною метою при розробці цих законодавчих актів було максимальне врахування й імплементація найкращих норм і новацій європейського права задля забезпечення суб'єктам господарювання можливості здійснювати ефективну і прозору зовнішньоекономічну діяльність в Україні.

Діяльність держави у сфері митної безпеки спрямована на захист митних інтересів, серед яких одним із найважливіших є недопущення контрабанди та порушень митних правил. Профілактика порушень митних правил в загальному розумінні - це комплекс заходів, які здійснюють відповідні суб'єкти з метою нейтралізації й усунення причин та умов, що сприяють вчиненню порушень митних правил і запобігання їх проявам у майбутньому. Від належної організації і правового регулювання цих заходів залежить ефективність здійснення державної митної справи та забезпечення митної безпеки України.

Вивченням питання ефективності чинного кримінального та митного законодавства займалися у різний час чимало науковців і практиків. Невідповідність норм українського законодавства в напрямку протидії та профілактики контрабанди та ПМП кращим взірцям як української, так і зарубіжної наукової думки неодноразово підкреслювалося такими дослідниками, як М.М. Богданов, Є.В. Додін, П.М. Кубрак, О.М. Омельчук, Д.В. Приймаченко,

В.В. Прокопенко, О.М. Старцев, В.М. Шевчук, та багатьма іншими. Проте ґрунтового аналізу змін, що відбулися у 2012 році, не здійснювалось.

Хотілося б звернути увагу на вимогу до законодавця при розгляді питання щодо необхідності декриміналізації контрабанди товарів, яку висував Президент України 2005 - 2010 років В.А. Ющенко: посилення адміністративної відповідальності шляхом встановлення адекватних штрафних санкцій за порушення митних правил і врахування у зазначеному питанні досвіду іноземних держав.

Зауважимо також, що Естонією, Латвією, Швейцарією, ФРН, Бельгією, Туреччиною, Сан-Марино, КНР, КНДР, Беларуссю, Молдовою, Вірменією, Грузією встановлено саме кримінальну відповідальність за контрабанду товарів, яким передбачено застосування до винної особи штрафу як альтернативної до позбавлення волі санкції. Але і в цих державах, і в країнах світу, де контрабанда товарів не є злочином, митні органи мають повноваження набагато ширші, ніж ті, якими митні органи України наділив законодавець український. І, у першу чергу, це - статус правоохоронного органу з усіма відповідними наслідками правового і соціального захисту митника; право на здійснення оперативно-розшукової діяльності та кримінального переслідування за ухилення від сплати митних платежів.

Аналізуючи питання декриміналізації товарної контрабанди сьогодні, необхідно, на нашу думку, досліджувати вже не її доцільність як таку або її ступінь (адже цей злочин вже декриміналізований остаточно і беззаперечно), а яких додаткових нормативно-правових, організаційно-технічних, науково-дослідницьких та інших заходів потрібно ужити, щоб протидія цьому правопорушенню була ефективною. Продовжуючи аналіз змін, унесених законодавцем у ст. 201 ККУ, наголосимо на тому, що законодавцем цілком обґрунтовано вилучено з числа предметів контрабанди стратегічно важливі сировинні товари, щодо яких законодавством встановлено відповідні правила їх переміщення через митний кордон України. Їхнє унесення до диспозиції ст. 201 ККУ було здійснено помилкою, на чому нами свого часу наголошувалось. Як показав час, потреба в цьому було абсолютно відсутня, оскільки за весь період існування цієї норми перелік відповідної категорії товарів законодавцем так встановлений і не був.

Підводячи підсумок даному дослідженню, хотілося б зазначити, що міжнародні конвенції передбачають застосування адміністративно-правових заходів щодо протиправної дії, тобто за вказані в конвенціях правопорушення може наставати й адміністративна відповідальність. До конвенційних правопорушень економічного характеру відноситься контрабанда і порушення відповідних митних правил. Контрабанда полягає в незаконному переміщенні яких-небудь цінностей через кордон різних держав і за міжнародним звичаєм визнається правопорушенням міжнародного характеру. Відповідальність за контрабанду встановлюється за внутрідержавним адміністративним або кримінальним законодавством.

Протидія контрабанді вимагає кардинального удосконалення системи координації діяльності всіх силових структур, зокрема СБУ, органів внутрішніх справ, Державної прикордонної служби, Державної фіскальної служби, наділених правом здійснення оперативно-розшукової діяльності. Основне в системі координації - це систематизація, централізація гласної і негласної інформації щодо виявлених процесів в злочинному світі. На жаль, єдиної системи оперативно-розшукової інформації щодо організованої, у тому числі транснаціональної, злочинності в країні не створено. Відсутній єдиний підхід до створення інформаційних систем оперативно-розшукового призначення навіть у рамках одного відомства. У результаті різні оперативні підрозділи створюють і використовують замкнені банки і бази даних.

З урахуванням цього потрібно, в першу чергу, прийняти конкретні і за можливістю вичерпні заходи щодо забезпечення централізованого накопичення, систематизації і своєчасного використання оперативно-розшукової, а також іншої інформації щодо злочинних формування, що діють на території (об'єктах) оперативного обслуговування і займаються в тому числі і контрабандою. Тенденція зрощування загальнокримінальної й економічної, організованої і професійної злочинності потребує розвитку форм і методів взаємодії

оперативних підрозділів у протидії національним і транснаціональним злочинним організаціям і групам, які займаються контрабандою і суміжними з нею злочинами. У цьому зв'язку регулярними повинні бути: створення міжвідомчих інформаційних систем та взаємний обмін оперативною інформацією; проведення ретельно підготовлених погоджених і цілеспрямованих оперативно-розшукових заходів і негласних слідчих (розшукових) дій; залучення багатопрофільних джерел оперативної інформації, здатних висвітлювати визначені об'єкти або оперативні контингенти в інтересах усіх підрозділів і служб, що беруть участь у протидії контрабанді і суміжним з нею злочинам; впровадження в криміногенно-кримінальне середовище або на відповідні об'єкти конфідентів або штатних співробітників, що виконують завдання двох і більш зацікавлених оперативних підрозділів; створення й організацію роботи спільних оперативних груп у місцях масового перебування і переміщення іноземців.

Література:

1. Калугін В.Ю. Виявлення та особливості розслідування контрабанди, що вчинена на морському кордоні: монографія / В.Ю.Калугін. — О.: ОЮУ ХНУВС, 2007. — 202 с.
2. Овчинский С.С. Основы борьбы с организованной преступностью: монография / под ред. В.С. Овчинского, В.Е. Эминова, Н.П. Яблокова. — М.: ИНФРА-М, 2002. — 427 с.
3. Бережнюк І. Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти [Текст] : монографія / І. Г. Бережнюк. - Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2009. - 543 с.

Іван Данча

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, ст. викладач Сідляр В.В.

ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ ТА АЛГОРИТМ ЙОГО ПРОВЕДЕННЯ

Ефективний податковий контроль – важлива складова функціонування податкової системи в економічному та соціальному контексті – з огляду на необхідність забезпечення фінансових потреб держави має базуватись на засадах формування максимально зручних і необтяжливих умов оподаткування бізнесу, у тому числі за рахунок подолання нерівномірного розподілу податкового навантаження в економіці, впорядкування системи планування, організації та здійснення податкових перевірок, використання сучасних аналітичних інструментів їх проведення, що дозволяють визначати приховану податкову базу і запобігти ухилянню від оподаткування, сприяння підвищенню податкової культури, дисципліни у суспільстві та ефективності податкового адміністрування загалом.

Проблеми податкового контролю в сфері прямого оподаткування досліджували багато вчених. Однак окремі аспекти поставленої проблеми в Україні й досі залишаються малодослідженими і потребують подальшої розробки. У сучасних умовах моніторинг еволюції контрольної діяльності у сфері оподаткування розглядається у роботах Андрущенко В.Л., Бечко П.К., Валігура В.А., Власов А.В., Десятнюк О.М., Іванов Ю.Б., Крисоватий А.І., Мединська Т.В., Мельник М.І., Мисник Т.Г., Найденко О.Є., Шевчук О.А., Чугунов І.Я., Чорний М.П. та інші.

Основна форма проведення податкового контролю – податкові перевірки платників податків. Перевірки дотримання законодавства про податки (податковий контроль), а також ряду інших нормативних актів, у тому числі і не належать до податкового законодавства, тобто вся сукупність перевірок відносин, в ході яких формуються податкові доходи держави, складають поняття податкових перевірок. Виділення податкової перевірки серед різноманіття форм податкового контролю як основного обумовлено тим, що саме дана форма дозволяє найбільш повно і докладно оцінити правильність сплати податків (зборів) і виконання інших обов'язків, покладених законом на платника податків.